

Granskning av balanskravet och god ekonomisk hushållning - delårsrapport

Tyresö kommun

Building a better
working world

Innehåll

1. Sammanfattning.....	2
2. Inledning.....	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Avgränsning.....	3
2.4. Revisionskriterier.....	4
2.5. Metod och genomförande	4
3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning	5
4. Granskningsresultat.....	6
4.1. Prognostiserat balanskravsresultat.....	6
5. Sammanfattande bedömning.....	10

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tyresö kommun granskat om:

- ▶ Kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans.
- ▶ Resultaten i delårsrapporten är förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås.

Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2023. Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Är prognosen att kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans?

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunen förväntas efterleva kravet på en ekonomi i balans.

Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att prognosen är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget.

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att prognosen är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Enligt kommunallagen (KL) 11 kap. 1 § ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs i juridiska personer som avses i 10 kap 2-6 §§. God ekonomisk hushållning definieras genom att fullmäktige fastställer verksamhetsmässiga och finansiella mål. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Kommunen ska enligt KL. 11 kap. 5 § varje år upprätta en budget för nästa kalenderår. Budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras:

1. I den utsträckning som medel från en resultatutjämningsreserv tas i anspråk enligt KL. 11 kap. 14 §
2. Om det finns synnerliga skäl.

Fullmäktige ska behandla minst en delårsrapport per år. Kommunstyrelsen ska inom två månader efter utgången av den period av räkenskapsåret som delårsrapporten omfattar överlämna den till fullmäktige och kommunens revisorer. I samband med fullmäktiges behandling av delårsrapporten ska även revisorerna bedöma resultaten. Denna granskning utgör underlag för det utlåtande som revisorerna ska lämna till fullmäktige.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningen syftar till att:

- ▶ Ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning vilken ska biläggas delårsrapporten i samband med fullmäktiges behandling av densamma.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Är prognosen att kommunen efterlever kommunallagens krav på en ekonomi i balans?
- ▶ Är resultaten i delårsrapporten förenliga med de av fullmäktige fastställda målen för god ekonomisk hushållning, dvs. finns förutsättningar att målen kommer att uppnås?

2.3. Avgränsning

Granskningen är avgränsad till att omfatta delårsrapport per 31 augusti 2023. Styrelsen är enligt KL 11 kap. 16 § ansvarig för upprättandet av delårsrapporten. Granskningsåtgärderna genomförs i form av en översiktlig granskning. Den består i att analysera delårsrapportens förvaltningsberättelse.

Granskningar omfattar:

- ▶ En granskning och bedömning av utfallet avseende fullmäktiges verksamhetsmål och finansiella mål med betydelse för god ekonomisk hushållning.
- ▶ En samlad bedömning om utfallet är förenligt med fullmäktiges mål för god ekonomisk hushållning

2.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen (2017:725) 11 kap. 1 §, 5-6 §§, 16 §, 12 kap 2 §
- ▶ Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning
- ▶ RKR R 15 Förvaltningsberättelse (balanskravsutredning)
- ▶ RKR R17 Delårsrapport
- ▶ Skyrev R5 Delårsrapport och årsredovisning

2.5. Metod och genomförande

Granskningen av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med god revisions- sed. Granskningen har skett genom genomgång av kommunens delårsrapport.

Utöver vår interna kvalitetssäkring har företrädare för kommunen sakgranskat rapportut- kastet. Detta för att säkerställa att revisionsrapporten bygger på korrekt fakta och uttalan- den.

3. Balanskrav och god ekonomisk hushållning

Förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om mål och riktlinjer med betydelse för god ekonomisk hushållning (enligt kommunallagens 11 kap. 6 § första och andra stycket) uppnåtts och följts. Revisorerna ska bedöma om prognosen i delårsrapporten och utfallen i årsredovisningen är förenliga med fullmäktigemålen.

Enligt kommunallagen ska:

- ▶ Kommunfullmäktige fastställa mål för god ekonomisk hushållning
- ▶ Uppföljning av dessa mål görs i delårsrapport och årsredovisning
- ▶ Kommunens revisorer granska och bedöma måluppfyllelsen

Syftet med dessa krav är att politikerna med hjälp av målstyrning och måluppföljning ska styra kommunen mot ändamålsenlighet och effektivitet.

Mål för god ekonomisk hushållning ska omfatta både finansiella mål och verksamhetsmål. De mål som fullmäktige fastställt inom ramen för god ekonomisk hushållning är obligatoriska att utvärdera och bedöma i delårsrapport (prognos) och årsbokslut (utfall). Från och med 2019 ska mål formuleras och utvärderas även för kommunens bolag med återkoppling till fullmäktige. Det är kommunstyrelsen som i förvaltningsberättelsen ska utvärdera uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt. Därefter ska revisorerna på basis av kommunstyrelsens utvärdering samt sin egen granskning av delårsrapport och årsredovisning bedöma uppfyllelsen av de mål som kommunfullmäktige fastställt.

Balanskravet är centralt för god ekonomisk hushållning. Balanskravet innebär att kommunens budget och årliga utfall ska vara positivt och att underskott ska återställas kommande år, såvida kommunfullmäktige inte beslutar om annat och hänvisar till "synnerliga skäl". Beräkningen av balanskravsresultatet, som är kopplat till kommunallagens bestämmelser, ska i förvaltningsberättelsen följa ett föreskrivet schema. Vid avstämning av balanskravet får exempelvis realisationsvinster inte medräknas. Avstämning av balanskravet ska göras i delårsrapport och årsredovisning.

4. Granskningsresultat

4.1. Prognostiserat balanskravsresultat

Tabell 1. Avstämning mot balanskravet i delårsrapport

Mnkr	2023	Kommunstyrelsens bedömning
Årets resultat enligt resultaträkningen	96 723 591	Helårsprognosen för kommunens resultat beräknas till 96,7 mnkr, vilket är 96,1 mnkr bättre än budget samt motsvarar 3,0 procent av skatte- och utjämningsintäkterna. Kommunen prognostiserar att klara balanskravet.
- Samtliga realisationsvinster	-1 210 090	
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	Finansförvaltningen bidrar till prognostiserat överskott jämfört med budget.
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	Kommunens verksamhetsområden prognostiserar sammantaget en positiv budgetavvikelse på 6,9 mnkr och samlad ökad nettokostnad på 141,9 mnkr jämfört mot föregående år.
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	95 513 501	Kommunstyrelsen bedömer att god ekonomisk hushållning föreligger, baserat på en utvärdering av finansiella mål och verksamhetsmål.
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	-	
+Användande av medel från RUR	-	
Årets balanskravsresultat	95 513 501	

4.1.1. Bedömning

Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att kommunen efterlever kraven på redovisning och beräkning av balanskravsresultatet samt att kommunen förväntas efterleva kravet på en ekonomi i balans.

4.1.1. God ekonomisk hushållning enligt prognos

Kommunfullmäktige har fastställt måldokument, Kommunplan 2024-2027 med budget för 2024, som innehåller ett antal finansiella mål och verksamhetsmål. I Tyresö kommun innebär god ekonomisk hushållning att:

- ▶ Kommunen ska ha en långsiktig hållbar ekonomi som säkrar ekonomisk stabilitet över tid.

För att bedöma kommunens ekonomiska ställning bättre och säkerställa en god ekonomisk hushållning har Tyresö kommun beslutat om två finansiella resultatindikatorer. Uppföljningen visar att indikatorerna uppfylls för perioden. Målen redovisas i tabell 2.

4.1.1.1 Iakttagelser

Kommunstyrelsen bedömer att Tyresö kommun och dess bolag på en övergripande nivå har nått målen inom samtliga områden och ligger i fas för en god måluppfyllelse i årsredovisning 2023. Bedömningen baseras på uppfyllelsegraden av de övergripande målen och de finansiella resultatindikatorerna.

Kommunen har fyra övergripande målområden - Medarbetare, Kvalitet, Leverans och Ekonomi. Målområdena har brutits ner i finansiella mål och verksamhetsmål med indikatorer som mäter måluppfyllelsen. Till varje målområde finns även politiska uppdrag kopplade till målen, samtliga uppdrag har vid uppföljning bedömts som gröna.

Samtliga förvaltningar och Tyresö Bostäder (Tybo) gör enskilda rapporteringar vilket utgör underlag för bedömning av måluppfyllelsen månadsvis. Uppföljning av målen redovisas med hjälp av färgerna **Grön**, **Gul** och **Röd**. Vid bedömning **Grön** är fyra eller fler noder gröna och inga röda. Bedömning **Gul** innefattar samtliga kombinationer som inte är röda eller gröna. Vid bedömning **Röd** är tre eller fler av noderna röda. Följande innebörd har respektive färgmarkering:

- ▶ **Grön** - uppdraget genomförs enligt plan och kommer levereras i tid
- ▶ **Gul** - uppdraget är påbörjat men går inte enligt plan eller riskerar att inte levereras i tid
- ▶ **Röd** - uppdraget är inte påbörjat

Prognos för finansiella mål

Tabell 2. Finansiella mål

Finansiella mål	Prognos 2023	Kommunstyrelsen bedömning
Kommunens resultat ska över en mandatperiod uppgå till 2,5 procent av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag.	4,6%	Kommunstyrelsen har fastställt indikatorn medelvärde för balanskravresultatet som andel av skatteintäkter, utjämningsbidrag och generella statsbidrag för uppföljning av det finansiella målet. Mätning sker för innevarande och de tre föregående åren. Kommunstyrelsen har bedömt det finansiella målet som Grön .
Kommunen ska över tid ha en balanserad ekonomisk ställning.	41%	Kommunstyrelsen följer upp det finansiella målet genom en indikator för att mäta kommunens soliditet exklusive pensionsåtagande intjänat före 1998. Kommunens soliditet ska överstiga 32%. Kommunstyrelsen har bedömt det finansiella målet som Grön .

Prognos för verksamhetsmål

Tabell 3. Verksamhetsmål

Verksamhetsmål	Prognos 2023	Kommunstyrelsens bedömning
Medarbetare i Tyresö kommunkoncern är motiverade och delaktiga i kommunens utveckling	Grön	Indikatorn <i>Kommunkoncernens sjukfrånvaro</i> visar att sjukfrånvaron i kommunen fortsätter att sjunka (7,1% 2023 jämfört mot 8,8% 2022). Uppföljning av nämnderna och TyBos målluppfyllelse avseende sjukfrånvaro visar att kommunen på en övergripande nivå når målen. Arbetsmarknads- och socialförvaltningen samt TyBo rapporterar Gult, åtgärder har vidtagits vilket har inneburit ett omställningsarbete under 2023 som förväntas ge goda effekter under 2024. Kommunen har under året genomfört en workshop för samtliga medarbetare i syfte att hitta bättre gemensamma arbetssätt. Chefsutvecklingsprogram genomförs i egen regi och verksamhetsspecifikt kompetensutvecklingsarbete bedrivs inom förvaltningar och i koncernen.
Tyresö kommun driver en verksamhet med god kvalitet	Grön	Kommunen når kvalitetsmålet på en övergripande nivå i enlighet med indikatorn. Samtliga nämnder och TyBo rapporterar Grön med undantag för <i>Centrala funktioner</i> som rapporterar Gult. Inom <i>Centrala funktioner</i> har omställningsarbete pågått för att finna effektiva arbetssätt att leverera ett bra stöd. Strategi och åtgärder finns för hur omställningsarbete ska ge god kvalitet på ett mer effektivt sätt under 2024.
Tyresö kommun levererar bra välfärdstjänster för de som bor, verkar och vistas här, nu och i framtiden	Grön	Indikatorn <i>Samlad bedömning av SCBs medborgarundersökning och egna servicemätningar</i> visar att kommunen förväntas bibehålla eller öka andel positiva svar jämfört med 2022. Kommunen når målluppfyllelsen på en övergripande nivå. Samtliga nämnder rapporterar Grön med undantag för TyBo som rapporterar Gult. Åtgärder har vidtagits.

		Äldre- och omsorgsförvaltningen har haft en positiv utveckling under året och Barn- och utbildningsförvaltningen har gått från Gul till Grön vid första delårsuppföljningen. Samtliga politiska uppdrag, till exempel <i>Likvärdig förskola</i> och <i>Skola och Omsorg för äldre och funktionsnedsatta</i> prognostiseras som Grön.
Tyresö kommuns inköp, investeringar och resursanvändning är kostnadseffektiv och balanserad	Grön	Uppföljning av indikatorerna <i>Alla förvaltningar och kontor bedrivs med tilldelade resurser och bolagets verksamheter bedrivs enligt budget</i> och <i>Samlat resultat för kommunens förvaltningar och kontor är i enlighet med tilldelade resurser</i> visar att kommunen uppfyller Grön. Det skattefinansierade verksamhetsöverskottet ligger på 6,9 mnkr och omfattas av viss obalans. Vissa verksamheter har en negativ avvikelse större än två procent (samhällsbyggnad) och andra har betydande överskott (individ och familjeomsorg, funktionsnedsättning och kultur och fritid). Obalansen är adresserad som underlag i kommande kommunplan. Samtliga förvaltningar och kontor har utifrån nulägesanalyser identifierat strategier för nödvändig anpassning utifrån de ekonomiska förutsättningarna 2023 och 2024.
Hållbarhetsmål	Grön	Uppföljning av indikatorer på nämnderna/TyBo, framdrift inom klimatplanen, trafikstrategin, måltidspolicyn och fosforhalter i Öringesjön och Drevviken visar att samtliga uppfyller Grön, med undantag för TyBo som signalerar gult. TyBo är dock nära ambitionsnivån med minskad energiförbrukning.

4.1.2. Bedömning

Grundat på granskningen av delårsrapportens återrapportering är vår bedömning att prognosen är förenlig med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget år 2024. Grundat på granskningen av delårsrapporten är vår bedömning att prognosen är förenlig med de verksamhetsmässiga mål som fullmäktige fastställt i budget år 2024. Av delårsrapporten framgår att de finansiella målen och verksamhetsmålen bedöms bli uppfyllda vid årets slut.

5. Sammanfattande bedömning

Utifrån genomförd granskning är vår samlande bedömning att:

- ▶ Kommunen förväntas efterleva balanskravet.
- ▶ Prognosen är förenlig med de mål fullmäktige beslutat.

Revisionsfråga	Bedömning
Förväntas kommunen efterleva kommunallagens krav på en ekonomi i balans?	Ja. Kommunen förväntas efterleva kommunallagens krav på ekonomi i balans.
Är delårsrapportens prognos förenlig med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Ja. Kommunstyrelsen bedömer att god ekonomisk hushållning föreligger, baserat på en utvärdering av finansiella mål och verksamhetsmål.
- <i>Finansiella mål</i>	Ja. Kommunen förväntas uppfylla de finansiella målen.
- <i>Verksamhetsmål</i>	Ja. Kommunens förväntas uppfylla samtliga verksamhetsmål.

18 oktober 2023

Anders More, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY